

חולין קב

עניין: אבר מן החי בבהמה שנבראת על ידי ספר יצירה

של"ה פרשת וישב – דרך חיים

ויבא יוסף את דבתם רעה, שהיה מגיד לאביו שאוכלים אבר מן החי, ומזלזלים בבני השפחות לקרא אותם עבדים, והיו חשודים בעריות (נ"י פד, ו). ומקשים העולם, חלילה איך להאמין על שבטי יה לעשות מעשים כאלה, ואם לא עשו איך להאמין על יוסף שיוציא דבת שקר מפיו על אנשים גדולים כאלו. גם ויבא יוסף את דבתם משמע שהיה אמת שעשו כן, דזהו החילוק בין מוציא דיבה למביא דיבה, מוציא דיבה הוא המוציא דיבת שקר, והמביא ומגלה דיבה שהיא אמת, והדרן קושיא לדוכתא, איך להאמין זה על שבטי יה קדושים משרתי עליון על כל בני אלהים כולם. ושמעתי שנמצא בקובץ ישן, הענין היה, אברהם אבינו עשה ספר יצירה ומסרו ליצחק, ויצחק ליעקב, ויעקב מסר לבניו אשר הם היותר מיוחסים, כי אין מוסרין סתרי תורה כאלה אלא לצנועין ומיוחסים ישראל בכל דור ודור, על כן מסרו לבני הגבירה ולא לבני השפחות. והנה מצינו בגמרא (סנהדרין ס"ג) דברא עגלא תלתא ככל ערב שבת על ידי עסק ספר יצירה בצירוף השמות, ובודאי זה הנברא על פי השמות ולא מצד התולדה אין צריך שחיטה, וניתר לאוכלו בעודו חי, וכך עשו השבטים. ויוסף לא ידע והיה סבור שהוא הנולד מאב ואם, הביא דבה

זו אל אביו שהם אוכלים אבר מן החי, והם כנים היו וכדין עשו. עוד איתא בגמרא (סנהדרין ס"ג) רבא ברא גברא, שדריה לגבי ר' זירא כו', ופרש"י על ידי שמות ספר יצירה. והנה יש שמות שמצירופם נברא זכר, ויש שנברא נקיבה. ואפשר שבראו השבטים בצירוף אותיות מספר יצירה, בראו נקיבה והיו מטיילין עמה, ויוסף לא ידע מזה והיה סובר שהיא נקיבה אשה מאב ואם, ובא והודיע לאביו שהם חשודים בעריות. וכשעסקו השבטים בצירוף סודות אלו ורצו להתחבר אליהם בני השפחות, אמרו השבטים אתם בני השפחות, וכוונתם היתה לשם שמים, כי לא נמסרו אלו העניינים אלא למיוחסים שבדור הזה. ויוסף לא ידע זה וסבר שהיו מזלזלים בכבוד אחיהם לקרא אותם עבדים, ובא והגיד לאביו. הרי לך כי השבטים היו צדיקים, וגם יוסף הוא צדיק יסוד עולם, וצדק בכל דרכיו אלו אשר הגיד לאביו לשם שמים. על כל זאת קראו הכתוב מביא דיבה רעה, משום שהיה לו לדרוש ולחקור ולשאול את פי השבטים מה כוונתם בדברים האלה. צא ולמד מה הוא עונש של מביא דבה רעה ואין כוונתו לשם שמים רק להכעיס, בר מינן כמה גדול רעתו, קל וחומר וכל שכן המוציא דבה.

פתחי תשובה יו"ד סי' סב

באלף לא בטיל, ואף נותן טעם לפגם נמי אסור לדידהו. והגיה בצ"ע, ע"ש שהארין בזה]: (ב) בבהמה. בשל"ה דף ש"ג [תורה שבכתב פרשת וישב פרק דרך חיים ד"ה ויבא] כתב דבהמה שנבראת ע"י ספר יצירה כמו דמצינו בגמרא [סנהדרין ס"ג] בן דברא עגלא תלתא ככל ערב שבת, מותר לאכול בעודו חי, וזה היה [תנחומא פרשת וישב אות ב], כי יוסף סבר שהיא בהמה גמורה, ע"ש. ונראה דמכל מקום אסור לאכול בלא שחיטה מדרבנן משום מראית עין, כדלעיל סימן י"ג [סעיף בן גבי בן פקועה בן תשעה חי שהפריס על גבי קרקע, ונוהג בזה כל הדינים הנאמרים שם. ולפי מה שכתבתי שם [ס"ק ד] בשם הפרשת דרכים [דרוש א עמוד יז ד"ה עור] דשחיטה הוא דלא בעי אבל נחירה בעי, ואי לא, אסור משום לא תאכלו על הדם [ויקרא יט, כו], ע"ש, ממילא דגם בזה הדין כן, ולפי זה קשה להבין דברי בעל של"ה הנ"ל במה שכתב וזה היה מעשה השבטים: (ג) אבר

חכם צבי שאלה צג

נסתפקתי אדם הנולד ע"י ספר יצירה, כחומר שאלמו נסנהדרין [ס"ה ע"ג] רבא ברא גברא, וכן העידו על זקני הגאון מוה"ר אליהו אב"ד דק"ק חעלס, מי מטטרף לעשרה, לדברים הנריין עשרה כגון קדיש וקדושה יי, מי אמרין כיון דכתיב [ויקרא כ"ב, ל"ב] ונקדשתי בתוך בני ישראל לא מיטטרף, או דילמא כיון דקיי"ל נסנהדרין [י"ט ע"ג] המגדל ימוס בתוך ביתו מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו, מדכתיב חמשת בני מיכל כו' וכי מיכל ילדה והלא מירב ילדה אלא מירב ילדה ומיכל גדלה כו', הכי נמי כיון שמעשה ידיהם של נדיקים הוא הוה ליה ככלל בני ישראל שמעשה ידיהם של נדיקים הן הן מולדות.

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON